

HOOFDSTUK 1

In elke onderwijssituatie is sprake van twee verschillende "partijen", een partij die onderwijs geeft en een partij die onderwijs ontvangt.

De verhouding tussen de partijen verschilt van situatie tot situatie.

voorbeeld 1: schriftelijk onderwijs

voorbeeld 2: basisonderwijs

Op welke manier de partijen met elkaar omgaan, wordt bepaald door een aantal factoren waarop noch de onderwijsgevende, noch de onderwijsontvangende invloed kunnen uitoefenen (externe factoren)

voorbeeld 1: iemand die een schriftelijke cursus volgt, kan niet direct reageren op zijn cursusdocent, een discussie nav gegeven kritiek neemt heel veel tijd in beslag

voorbeeld 2: een onderwijzer op een basisschool reageert tijdens een les niet alleen op verbaal, maar ook op non-verbaal gedrag van de kinderen.

Naast deze externe factoren, factoren die de relatie tussen de twee partijen gedeeltelijk vastleggen, zijn er ook factoren waar de onderwijsgevende en de onderwijsontvangende wel invloed op kunnen uitoefenen; ze kunnen voor een groot deel zelf bepalen hoe ze met elkaar willen omgaan.

Samenvattend: als je onderwijs gaat volgen of geven, is de relatie met je docent/kursist al gedeeltelijk bepaald. Je kunt echter ook een aantal voorwaarden voor de omgang met elkaar zelf, samen stellen. Hiervoor is het nodig om keuzen te maken. Hierover gaat het volgende hoofdstuk.

HOOFDSTUK 2

De relatie tussen docent en leerling is voor een gedeelte niet bepaald. Om deze te kunnen bepalen moeten er een aantal keuzen worden gemaakt met betrekking tot de vraag: hoe wil ik met de andere partij, de onderwijsgevende of de onderwijsontvangende dus, omgaan?

Wij hebben gekozen voor een gelijkwaardige relatie.

Dit abstracte begrip moeten we inhoud geven, we moeten weten wat het betekent om op een gelijkwaardige basis met een leerling of docent om te gaan, om later de vraag te kunnen beantwoorden: hoe moet ik het onderwijs inrichten als ik gelijkwaardig met de ander om wil gaan?

Gelijkwaardig aan iemand zijn wil niet zeggen, gelijk aan iemand zijn. Gelijkwaardig zijn wil zeggen: evenveel waarde hebben als de ander. Konkreet: ik ontmoet in het onderwijs mensen die evenveel waarde hebben als ikzelf, mensen waar ik respect voor kan hebben, mensen ook, die ik serieus kan nemen.

Gelijkwaardigheid moet dus niet vertaald worden met gelijkheid, maar met 'een gelijke hoeveelheid respect hebben voor elkaar, elkaar serieus nemen'.

Een paar konsekventies voor het onderwijs worden hier al zichtbaar: ik kan mijn leerling serieus nemen, dat betekent dat we samen kunnen werken, dat we samen verantwoordelijk kunnen zijn voor ons werk. We kunnen samen een situatie aan.

Gelijkwaardigheid is niet hetzelfde als gelijkheid: ik ben niet gelijk aan de ander. Ieder mens is iemand anders, ieder mens is uniek. Ook deze konklusie heeft konsekventies voor het onderwijs: mijn leerling is anders als ik, ik wil samen met hem werken en moet hem dus leren kennen. Wie is hij en hoe zit hij in elkaar?

Ik moet ook, omdat er sprake is van een gelijkwaardige relatie, mijzelf openstellen voor hem, zodat niet alleen

ik hem kan leren kennen, maar hij ook mij.

Naarmate we elkaar beter leren kennen, weten we ook beter wanneer de ander hulp nodig heeft en wanneer we hem de vrijheid kunnen geven die hij vraagt.

De basis van dit alles is vertrouwen. Je kunt alleen als je iemand vertrouwt een gelijkwaardige relatie met hem aangaan.

Samenvattend: als je een gelijkwaardige relatie wilt aangaan met je docent/kursist, betekent dit dat je elkaar moet vertrouwen, respekteren en serieus nemen.

Omdat je allebei uniek bent, is het nodig elkaar goed te leren kennen.

Deze gelijkwaardige manier van met elkaar omgaan, heeft heel veel consequenties voor het onderwijs.

Hierover gaat het volgende hoofdstuk.

Ditte.